

Strategi för Sveriges utvecklingsamarbete med

Bolivia

2016–2020

REGERINGSKANSLIET

Utrikesdepartementet

103 39 Stockholm
Tel: 08-405 10 00
Webb: www.ud.se
Artikelnr: UD 16.051

REGERINGSKANSLIET

Regeringsbeslut för Bolivia togs 2016-10-06.

Utrikesdepartementet

KOPIA

Regeringsbeslut II:2

2016-10-06

UD2016/17219/AME

Styrelsen för internationellt
utvecklingssamarbete (Sida)
105 25 STOCKHOLM

Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Bolivia 2016-2020

1 bilaga

Ärendet

Inom Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) har utarbetats ett förslag till strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Bolivia avseende perioden 2016–2020.

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att fastställa en strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Bolivia i enlighet med *bilagan*.

Regeringen uppdrar åt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) att i enlighet med denna strategi ansvara för genomförandet av Sveriges utvecklingssamarbete med Bolivia t.o.m. den 31 december 2020.

På regeringens vägnar

Isabella Lövin

Paola Albornoz

Call og

Strategi för Sveriges utvecklingssamarbete med Bolivia 2016–2020

1. Inriktning

Svenskt utvecklingssamarbete med Bolivia ska inom ramen för denna strategi bidra till en förbättrad miljö och hållbart nyttjande av naturresurser, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft, demokratisk samhällsutveckling samt förbättrade möjligheter till försörjning för människor som lever i fattigdom. Samarbetet ska vidare stödja en övergång från utvecklingssamarbete till bredare relationer. Strategin ska gälla under perioden 2016–2020 och omfatta sammantaget 750 miljoner svenska kronor.

Insatserna inom ramen för strategin förväntas bidra till:

Stärkt demokrati och jämställdhet samt ökad respekt för mänskliga rättigheter

- Stärkta demokratiska institutioner, ökad kapacitet och rättsäkerhet i den offentliga förvaltningen och ökat deltagande i politiska processer.
- Stärkt kapacitet hos offentliga institutioner och civilsamhällesorganisationer att arbeta för respekt för mänskliga rättigheter med fokus på kvinnor, barn och urfolk.
- Stärkt kapacitet hos offentliga institutioner och civilsamhällesorganisationer att arbeta för jämställdhet med särskilt fokus på att motverka könsrelaterat våld.

Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer

- Stärkt kapacitet hos offentliga institutioner och civilsamhällesorganisationer att hantera effekter av negativ miljöpåverkan och klimatförändringar.
- Stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan och klimatförändringar på landsbygden.

- Ökad produktivitet inom främst det småskaliga lantbruket med ett hållbart nyttjande och förvaltning av naturresurser och ekosystemtjänster, med fokus på kvinnor och urfolk.
- Ökad tillgång till miljömässigt hållbara samhällstjänster.

Förbättrade möjligheter och verktyg för fattiga människor att kunna förbättra sina levnadsvillkor

- Stärkta förutsättningar för fri och rättvis handel och hållbara investeringar till gagn för en hållbar utveckling, med särskilt fokus på förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer.

2. Landkontext

Bolivias utvecklingsutmaningar består i att fortsatt minska fattigdomen, stärka respekten för mänskliga rättigheter inklusive barns rättigheter, öka jämställdheten och åtgärda landets miljöproblem. De demokratiska institutionerna är svaga och det finns brister i systemen för ansvarstagande och transparens. Korruptionen är utbredd och utgör ett hinder för den ekonomiska och sociala utvecklingen i landet. Samtidigt kan konstateras att många människor tagit sig ur fattigdom sedan 2006 då Evo Morales blev president. Bolivia har haft en positiv ekonomisk utveckling under det senaste decenniet och har blivit ett lägre medelinkomstland. Landet har lyckats uppnå millenniemålet att halvera fattigdomen och hungern. Särskilt har efterlevnaden av kvinnors och urfolks mänskliga rättigheter förbättrats. Av landets invånare lever dock fortfarande omkring 40 procent i fattigdom och på landsbygden beräknas 60 procent vara fattiga.

Bolivias ekonomi är beroende av export av naturgas och andra råvaror. Det sjunkande världsmarknadspriset på gas har gjort att Bolivias exportinkomster minskar, vilket direkt påverkar statens budget. Ökad diversifiering och stärkta förutsättningar för handel och investeringar inom andra sektorer är av vikt för en mer hållbar utveckling.

En stor andel barn beräknas finnas i barnarbete och många utför arbeten som är farliga. Den bolivianska regeringen har dessutom nyligen sänkt

minimiåldern för arbete vilket hindrar barns skolgång och utsätter barn för exploatering och kränkningar.

Kapaciteten och kompetensen inom den offentliga förvaltningen är låg. En av orsakerna är det frekventa bytet av personal och politiskt tillsatta tjänster. Konstitutionen anger att det ska vara maktindelning mellan den lagstiftande, dömande och exekutiva makten, men den sistnämnda har blivit alltmer dominant. Det pågår en decentralisering för att ge självstyre till kommuner och regioner, men processen är långsam trots att den framhålls i konstitutionen. Kommunerna har fått stort ansvar för samhällsservice, men saknar tillgång till motsvarande ekonomiska och administrativa resurser. Sverige har en lång tradition av att stödja statliga institutioner och det civila samhället i Bolivia vilket gör Sverige väl lämpat för samarbete inom området.

Trots vissa framsteg är respekten för mänskliga rättigheter bristfällig. Särskilt allvarigt eftersatt är kvinnors, flickors, pojkars och urfolkens åtnjutande av sina mänskliga rättigheter. Historiskt sett är det bolivianska samhället patriarkalt. Kvinnor, flickor och pojkar ses i allmänhet som underordnade männen. Sju av tio kvinnor har utsatts för någon typ av könsrelaterat våld, vilket är den högsta nivån i Latinamerika. En oroande trend är att det civila samhällets möjligheter att verka fritt har begränsats.

Landets beroende av naturresurser och befolkningens sårbarhet för klimatförändringar har gjort att miljö- och klimatmässigt hållbar utveckling och hållbart nyttjande av naturresurser blivit en avgörande framtidsfråga för Bolivia. Samtidigt har landet en rik biologisk mångfald som är en enorm resurs men som samtidigt är under hot från bland annat exploatering och klimatförändringar. De senaste årens starka ekonomiska utveckling har ofta skett på bekostnad av ett långsiktigt brukande av naturresurserna och den har orsakat stora miljöproblem och samhällsutmaningar. Utsläpp av luftföroreningar och miljögifter från städer, industrier och gruvdrift förorenar vattendrag och grundvattenmagasin, och dessa kan även påverka hälsa, arbetsmiljö, jordbruk och jämställdhet negativt. Avskogning och markerosion, orsakade av undermåliga jordbruksmetoder, hotar den långsiktiga

ekonomiska utvecklingen och bidrar till den globala uppvärmingen. Överanvändning av kemikalier är ett stort hälso- och miljöproblem. Stora delar av befolkningen saknar tillgång till grundläggande samhällsservice såsom vatten, sanitet och avfallshantering. Detta leder i sin tur till ökad sårbarhet för klimatvariationer och naturkatastrofer, både vad gäller miljö, hälsa och ekonomisk överlevnad. Till de mest utsatta hör kvinnor, barn och urfolk. Sveriges långa erfarenhet av hållbarhetsfrågor tillsammans med ett brett urval av samarbetspartners och aktörer i Bolivia bidrar till ett betydande mervärde inom utvecklingssamarbetet.

3. Verksamhet

Sveriges utvecklingssamarbete med Bolivia ska ta sin utgångspunkt i, och präglas av, ett rättighetsperspektiv och av fattiga människors perspektiv på utveckling. Rättighetsperspektivet innebär att de mänskliga rättigheterna och demokrati ska ses som grundläggande för utveckling. Ett sådant förhållningssätt innebär ett synliggörande av diskriminerade, exkluderade och marginaliserade individer och grupper före varje insats. Detta så att människor, oavsett kön, ålder, funktionsnedsättning, etnisk tillhörighet, religion och andra trosuppfattningar, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck ska kunna åtnjuta sina rättigheter. Fattiga människors perspektiv på utveckling innebär att fattiga kvinnors, mäns och barns situation, behov, förutsättningar och prioriteringar ska vara utgångspunkten för fattigdomsbekämpning och för främjandet av en rättvis och hållbar utveckling.

Utvecklingssamarbetet ska integrera miljömässig hållbarhet, jämställdhet och en fredlig och demokratisk utveckling. Grundvalen för utvecklingssamarbetet är en helhetssyn på fattiga människors och samhällens utmaningar, behov och förutsättningar att förbättra sin situation. Den bärande principen är att ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden och processer ska förstås och hanteras i ett integrerat sammanhang. Jämställdhet, kvinnors och flickors egenmakt och rättigheter är mål i sig, såväl som förutsättningar och medel för en hållbar global utveckling. Våld och väpnade konflikter är två av de största hindren för ekonomisk och social utveckling, och utvecklingssamarbetet är en viktig del i det konfliktförebyggande

arbetet. Ett miljö- och klimatperspektiv, ett jämställdhetsperspektiv liksom ett konfliktperspektiv ska därför systematiskt integreras i det svenska utvecklingssamarbetet med Bolivia.

De internationellt överenskomna biståndseffektivitetsprinciperna ska tillämpas i det svenska utvecklingssamarbetet med Bolivia och anpassas till den specifika kontexten. Huvudansvaret för ett lands utveckling ligger på samarbetsländernas regeringar och andra nationella aktörer. Ägarskap ses i ett brett, inkluderande perspektiv som förutom statliga aktörer omfattar relevanta delar av civila samhället. Utvecklingssamarbetet ska sätta ägarskapet för den egna utvecklingen i centrum genom att utgå från samarbetslandets utvecklingsstrategi, och andra relevanta nationella dokument såsom landets nationella klimatplan.

Sverige ska verka för en sammanhållen och effektiv biståndssamordning i landet, framförallt genom aktivt deltagande i EU:s biståndssamordning och gemensamprogrammering. Ett perspektiv bortom biståndet är av särskild vikt. I genomförandet av strategin ska Sverige därför verka för att Bolivia stärker förutsättningarna för inhemsk resursmobilisering, internationell handel och investeringar, och dessutom stimulera samarbeten som på sikt kan leva vidare utan finansiering från utvecklingssamarbetet. I detta arbete bör institutionsbyggande insatser, kapacitetsutveckling och erfarenhetsutbyten vara integrerade delar. De breddade relationerna, inklusive handel, ska bidra till bärkraftighet, ökat välstånd och hållbar utveckling i Bolivia. Strategiska val av insatser och aktörer kan identifieras i samverkan med samarbetslandet så att syften om fattigdomsbekämpning samt förbättrade förutsättningar för handel och investeringar kan kombineras.

Sida ska säkerställa att det finns en helhetssyn på det samlade svenska stödet till ett land eller en region i genomförandet av en strategi. Synergier mellan strategins olika områden ska därför tillvaratas så långt det är möjligt. Synergier ska också eftersträvas med andra relevanta strategier, bland annat avseende utveckling av kapacitet, institutioner och forskningssamarbete.

Sverige ska bidra till att stärka den demokratiska utvecklingen och respekten för mänskliga rättigheter på nationell och lokal nivå i Bolivia med fokus på kvinnor, barn och urfolk. Verksamheten ska inriktas på att stärka den demokratiska processen, bland annat med avseende på att öka kvinnors och urfolks deltagande i kommun- och regionstyrelser. Verksamhet som syftar till att stärka offentliga institutioner, civilsamhällsorganisationer och förändringsaktörer för skydd för de mänskliga rättigheterna, inklusive barns rätt till utveckling, ska också ingå. Den pågående decentraliseringsprocessen i syfte att stärka den lokala demokratin och att effektivisera förvaltningen på nationell och kommunnivå ska stödjas. Insatser för att stärka rättsstaten ska också kunna komma ifråga. Sverige ska verka för en ökad respekt för, och bättre efterlevnad av, mänskliga rättigheter för urfolk. Kvinnors, flickors och pojkars utsatthet för sexuellt och könsrelaterat våld måste ingå i det förebyggande arbetet och det krävs möjlighet till upprättelse för drabbade individer.

Inom miljö- och klimatmässig hållbar utveckling och hållbart nyttjande av naturresurser ska verksamheten bidra till stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan och klimatförändringar hos institutioner och hushåll, kapacitet för anpassning till miljö- och klimatförändringar och förmåga till återhämtning. Hållbar förvaltning och hållbart nyttjande av ekosystem och naturresurser såsom mark, vatten och skog bidrar till långsiktigt fungerande ekosystemtjänster vilket är en viktig förutsättning för motståndskraft mot miljöpåverkan och klimatförändringar och något som ska ingå i utvecklingsarbetet. Verksamheten ska också omfatta stärkt förmåga inom främst det småskaliga lantbruket att hållbart nyttja naturresurser. Vidare är en bättre tillgång till miljömässigt hållbara grundläggande samhällstjänster såsom vatten och sanitet för långsiktigt hållbar utveckling prioriterat. Civilsamhällets kapacitet att arbeta för förbättrade möjligheter till ansvarsutkrävande i förhållande till de offentliga institutionerna ska särskilt uppmärksammas.

Det svenska utvecklingsarbetet ska bidra till stärkta förutsättningar att dra nytta av handel och investeringar. Att stärka handelsrelaterade institutioner och möjligheter att uppfylla internationella standarder och hållbarhetskrav är centralt. Kvinnors och urfolks möjligheter att delta

i och tillgodogöra sig fördelarna av lokal, regional och internationell handel bör särskilt beaktas.

Formerna för uppföljning framgår av regeringens riktlinjer för strategier. Utvärderingar ska ses som en integrerad del i den löpande uppföljningen och genomföras vid behov. Olika metoder för resultatuppföljning ska användas, med såväl kvalitativ som kvantitativ resultatinformation. En balans mellan kortsiktiga och långsiktiga resultat i insatsportföljen, som säkerställer att biståndet bidrar till en rättvis och hållbar utveckling, bör eftersträvas.